

Pengeinstitutternes regnskaber 1. halvår 2009

De danske pengeinstitutters halvårsresultater for 2009 viser et samlet underskud på 4,4 mia. kr. Det betyder, at udviklingen fra årsresultaterne for 2008, som også viste et underskud, fortsætter. Underskuddet skyldes i hovedsagen store nedskrivninger på udlånporteføljerne, hvor pengeinstitutterne i 1. halvår 2009 tabte 27,5 mia. kr. Tabene udgør cirka 1 procent af de samlede udlån og garantier, svarende til en årlig tabsprocent på 2 procent. Tabsprocenten på udlån ligger dermed stadig under det højeste historiske årsniveau for sektoren samlet set, der i 1992 var cirka 2,5 procent.

Pengeinstitutterne har i 1. halvår 2009 samlet set styrket kapitalgrundlaget, hvilket skyldes tilførsel af ny kernekapital efter Kreditpakken.

I alt 50 pengeinstitutter og realkreditinstitutter havde søgt om statslig kapital, da fristen i Kreditpakken udløb 30. juni 2009. En særlig Task Force i Økonomi- og Erhvervsministeriet behandler ansøgningerne om statsligt kapitalindskud, herunder forhandler pris og vilkår med ansøgerne. I alt er der søgt om statslig kapital for 63 mia. kr.

Konsolideringen i sektoren fortsatte i 1. halvår. Ved udgangen af juni 2009 var der 132 pengeinstitutter under tilsyn mod 138 ved udgangen af december 2008.

Gennemgangen af regnskaberne er på institutniveau, og omfatter derfor eksempelvis ikke datterselskaber i form af realkreditvirksomhed eller udenlandske datterbanker.

Hovedpunkter

- Pengeinstitutterne tabte i alt 4,4 mia. kr. før skat i 1. halvår 2009.
- De store nedskrivninger på udlån fortsatte i 1. halvår af 2009 – i alt 27,5 mia. kr.
- Kursregulering af værdipapirbeholdninger mv. bidrog positivt til indtjeningen med 8 mia. kr.
- Nettorenteindtægterne steg, hvilket kan henføres til en forøget rentemarginal.
- Pengeinstitutternes samlede udlån er faldet med 6 pct. (132 mia. kr.) i forhold til 1. halvår 2008.
- Pengeinstitutternes indlånsunderskud er fortsat stort, men blev reduceret med 10 pct. til 492 mia. kr.
- Solvens- og kernekapitalprocenten er steget, hvilket skyldes tilførsel af ny kernekapital efter Kreditpakken.

Tabel 1: Pengeinstitutternes regnskaber 1. halvår 2008-2009

Mio. kr.	Gruppe 1-4 i alt		
	1.halvår 2008	1.halvår 2009	Ændring i %
Resultat poster (uddrag)			
Netto renteindtægter	25.375	35.353	39,3%
Udbytte af aktier mv.	827	515	-37,8%
Netto gebyrindtægter	9.759	8.731	-10,5%
Netto rente- og gebyrindtægter	35.961	44.599	24,0%
Kursreguleringer	-9	8.026	-
Udgifter til personale og administration	23.464	24.314	3,6%
Andre driftsudgifter	51	3.590	
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.	5.464	27.530	403,8%
Resultat af kapitalandele	4.068	275	-93,2%
Resultat før skat	9.216	-4.443	-148,2%
Balance poster (uddrag)			
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	742.279	629.089	-15,2%
Udlån	2.274.670	2.142.418	-5,8%
Obligationer	866.562	983.512	13,5%
Aktier m.v.	47.567	19.060	-59,9%
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	1.317.418	1.027.525	-22,0%
Indlån	1.729.831	1.650.409	-4,6%
Udstedte obligationer	514.831	681.523	32,4%
Egenkapital i alt	242.761	235.707	-2,9%
Balance	4.656.825	4.553.462	-2,2%
Garantier m.v. i alt	581.096	562.957	-3,1%
Andre eventualforpligtelser i alt	166.914	156.272	-6,4%
Udvalgte nøgletal (institutniveau)			
Solvensprocent	14,25	16,41	
Kernekapitalprocent	10,93	12,90	
Halvårets egenkapitalforrentning før skat	3,80	-1,91	
Indtjening pr. omkostningskrone	1,37	0,92	
Akkumuleret nedskrivningsprocent	0,66	2,47	
Halvårets nedskrivningsprocent	0,21	1,00	
Udvalgte nøgletal (koncernniveau)			
Solvensprocent	12,69	14,69	
Kernekapitalprocent	9,46	11,38	

Anm.: Tallene fra resultatopgørelse og balance er instituttal (ikke koncerntal) med mindre andet angives. Det betyder f.eks., at udlånstillene er eksklusive udenlandske datterbanker. Pengeinstitutternes andel af garantiprovision til Finansiell Stabilitet, i alt 7,5 mia. kr. årligt, omkostningsføres jævnt over garantiperioden, og føres i posten "Andre driftsudgifter". Pengeinstitutternes andel i kaution for dækning af tab i Finansiell Stabilitet, i alt 20 mia. kr., føres som en eventualforpligtelse, indtil den måtte blive aktuel. Pengeinstitutter overtaget af Finansiell Stabilitet indgår med nedskrivninger på udlån i 1. halvår 2009 for i alt 5,4 mia. kr.

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

1. Resultatposter

Det er især store nedskrivninger på udlån, der forårsager underskuddet på nettoresultatet. I forhold til udlån og garantier har pengeinstitutterne nedskrevet 1 pct. i 1. halvår 2009. De mellemstore og mindre pengeinstitutter (gruppe 2 og 3) nedskriver mest, set i forhold til udlån og garantier.

Resultatet før skat faldt samlet set for pengeinstitutterne med 13,6 mia. kr. i forhold til 1. halvår 2008, fra plus 9,2 mia. kr. til minus 4,4 mia. kr. Resultattilbagegangen var relativt set størst i gruppe 3. Se også tabel 2 for en fordeling af regnskabsresultaterne på grupper.

For pengeinstitutsektoren samlet set steg nettorenteindtægterne med 10 mia. kr. i forhold til 1. halvår året før, fra 25,3 mia. kr. til 35,3 mia. kr. Baggrunden er en forøget rentemarginal. Pengeinstitutternes rentemarginal er blevet udvidet i takt med stigende fundingomkostninger og større forventede kredittab i udlånsporteføljerne.

Nettogebyrindtægterne er derimod faldet med 1 mia. kr. i forhold til 1. halvår året før. Indtægter fra værdipapirhandel og depoter udgør størstedelen af gebyrindtægterne.

Kursregulering på værdipapirbeholdninger mv. bidrager positivt til indtjeningen i første halvår 2009 med 8 mia. kr. imod nul i 1. halvår året før. Kursreguleringer indeholder både værdiregulering af udlån, værdipapirbeholdninger, valuta, afledte finansielle instrumenter og finansielle forpligtelser mv. Det er især kursregulering af værdipapirbeholdninger, som bidrager til en netto kursgevinst.

Omkostningerne til personale og administration er steget med 0,9 mia. kr. (3,6 pct.) for sektoren samlet set i forhold til 1. halvår året før, fra 23,4 mia. kr. til 24,3 mia. kr.

Andre driftsudgifter indeholder pengeinstitutternes garantiprovision på den statslige garantiordning (Bankpakken). I 1. halvår 2009 har pengeinstitutterne omkostningsført knap 3,6 mia. kr. på ordningen.

Resultat af kapitalandele, dvs. resultat af bank-, forsikrings- og realkreditdrift i datterselskabsform, er faldet med knap 4 mia. kr. i forhold til 1. halvår året før, fra 4 mia. kr. til 275 mio. kr. i 1. halvår 2009.

2. Balanceposter

Udlånet er faldet for sektoren som helhed med 132 mia. kr. (6 pct.) fra ultimo 1. halvår 2009 til ultimo 1. halvår 2009. Udlånet falder i grupperne 1-3, imod en mindre stigning i de mindste institutter - gruppe 4.¹ Den samlede udlånsvirksomhed i pengeinstitutterne, eksklusiv udenlandske datterbanker, udgør 2.142 mia. kr. efter 1. halvår 2009.

Indlånet er faldet med knap 80 mia. kr. (5 pct.) siden 1. halvår 2008. Det betyder, at indlånsunderskuddet (indlån i forhold til udlån) i sektoren samlet set er reduceret. Faldet i indlån er sket i gruppe 1. I grupperne 2, 3 og 4 er indlånet steget siden 1. halvår året før, men ikke nok til at opveje faldet i gruppe 1.

Det hører dog med i billedet af den samlede fundingstruktur, at en fortsat større del af udlånsvirksomheden finansieres af udstedte obligationer, 681 mia. kr. mod 514 mia. kr. året før - en vækst på 32 procent. Udstedelsen sker i hovedsagen i gruppe 1 institutter.

I tabel 2 er regnskaberne fordelt på grupperne 1-4.

Tabel 2: Pengeinstitutternes regnskaber 1. halvår 2008-2009, fordelt på gruppe 1-4

Mio. kr.	Gruppe 1			Gruppe 2			Gruppe 3			Gruppe 4		
	1. halvår 2008	1. halvår 2009	Ændring i %	1. halvår 2008	1. halvår 2009	Ændring i %	1. halvår 2008	1. halvår 2009	Ændring i %	1. halvår 2008	1. halvår 2009	Ændring i %
Resultat poster (uddrag)												
Netto renteindtægter	16.913	26.220	55,0%	3.981	4.673	17,4%	4.075	4.381	7,5%	71	78	10,8%
Udbytte af aktier mv.	521	277	-46,9%	130	88	-31,8%	167	146	-12,7%	3	4	17,6%
Netto gebyrindtægter	6.927	6.352	-8,3%	1.394	1.146	-17,8%	1.276	1.214	-4,9%	38	19	-48,3%
Netto rente- og gebyrindtægter	24.361	32.849	34,8%	5.505	5.907	7,3%	5.518	5.741	4,0%	112	102	-8,8%
Kursreguleringer	-81	6.255	-	-134	592	-	277	1.176	323,8%	-35	3	-
Udgifter til personale og adm.	15.319	16.037	4,7%	3.404	3.641	6,9%	4.356	4.549	4,4%	79	87	10,3%
Andre driftsudgifter	14	2.545	-	22	573	-	15	467	-	0	5	-
Nedskrivninger på udlån mv.	1.218	17.398	1328,9%	3.943	6.494	64,7%	276	3.626	1216,0%	0,3	12	3384,1%
Resultat af kapitalandele	3.595	1.535	-57,3%	-16	-96	-484,2%	509	-1.165	-328,9%	0	0	-
Resultat før skat	11.531	3.165	-72,5%	-3.988	-4.216	-5,7%	1.609	-3.392	-310,8%	-4	-0,3	-92,5%
Balance poster (uddrag)												
Tilgodehavender hos kreditinst.	678.869	562.332	-17,2%	29.079	27.473	-5,5%	32.645	38.721	18,6%	323	563	74,1%
Udlån	1.802.217	1.711.592	-5,0%	248.417	232.372	-6,5%	202.345	195.936	-3,2%	2.454	2.518	2,6%
Obligationer	777.286	874.612	12,5%	49.254	63.683	29,3%	36.232	44.363	22,4%	869	855	-1,6%
Aktier m.v.	29.097	6.358	-78,1%	5.125	4.986	-2,7%	12.711	7.581	-40,4%	174	136	-21,9%
Gæld til kreditinstitutter	1.117.178	874.686	-21,7%	109.709	91.646	-16,5%	79.452	61.121	-23,1%	109	71	-34,5%
Indlån	1.366.486	1.277.231	-6,5%	179.411	182.238	1,6%	169.324	187.575	10,8%	3.013	3.365	11,7%
Udstedte obligationer	492.661	650.216	32,0%	19.417	24.888	28,2%	2.561	6.416	150,6%	4	4	3,9%
Egenkapital i alt	167.734	163.324	-2,6%	23.594	26.296	11,4%	47.950	45.316	-5,5%	799	772	-3,4%
Balance	3.951.897	3.874.930	-1,9%	355.768	352.560	-0,9%	318.340	321.634	1,0%	4.044	4.338	7,3%
Garantier m.v. i alt	453.529	461.305	1,7%	52.608	39.854	-24,2%	69.311	61.169	-11,7%	674	629	-6,8%
Andre eventualforpligtelser i alt	150.858	145.143	-3,8%	1.636	3.737	128,3%	14.412	7.392	-48,7%	0,3	0,3	3,0%
Udvalgte nøgletal (instituttal)												
Solvensprocent	14,40	16,61		10,73	12,99		16,66	18,67		23,39	24,09	
Kernekapitalprocent	10,66	12,91		8,85	10,26		14,06	15,39		22,87	23,33	
Halvårets EK forrentning før skat	6,88	1,95		4,61	-16,67		3,47	-7,67		-0,53	-0,03	
Indtjening pr. omkostningskrone	1,64	1,08		0,73	0,61		1,34	0,62		0,95	1,00	
Akkumuleret nedskrivningspct.	0,36	1,61		2,32	7,18		1,24	4,39		1,93	2,40	
Halvårets nedskrivningspct.	0,07	0,79		1,29	2,21		0,11	1,35		0,03	0,35	

Anm.: Sammenligningstallene i grupperne er opgjort på grundlag af ny gruppefordeling for 2009, se også appendiks.

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

¹ Pengeinstitutterne i gruppe 4 udgør en meget begrænset del af den samlede sektor. Periodens nedskrivninger på udlån har indtil videre været mere beskedne i gruppe 4 i forhold til de øvrige grupper. Dertil kommer, at kernekapital- og solvensprocent ligger noget højere samlet set i gruppe 4, hvorved råderum for udlånsvækst, alt andet lige, er større.

3. Nøgletal

I tabel 3 herunder følger nøgletal for pengeinstitutter i femårsoversigt. Nøgletallene er vist på både institutniveau og koncernniveau.²

Tabel 3: Pengeinstitutternes nøgletal 1. halvår 2005-2009, beregnet som vægtet gennemsnit

Institutniveau	2005	2006	2007	2008	2009
Solvensprocent	12,70	12,40	13,09	14,25	16,41
Kernekapitalprocent	10,10	9,50	9,76	10,93	12,90
Halvårets egenkapitalforrentning før skat	12,20	10,60	10,13	3,80	-1,91
Halvårets egenkapitalforrentning efter skat	9,30	8,10	8,33	2,57	-2,47
Indtjening pr. omkostningskrone	1,94	1,98	2,03	1,37	0,92
Renterisiko	2,50	1,90	1,84	1,76	1,55
Valutarisiko	0,10	0,20	0,34	0,67	1,14
Udlån plus nedskrivninger herpå i forhold til indlån	110,40	122,00	128,61	132,52	133,42
Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet	172,20	116,20	121,73	106,45	135,10
Summen af store engagementer	155,10	166,40	135,61	120,99	57,54
Akkumuleret nedskrivningsprocent	1,20	0,80	0,59	0,66	2,47
Halvårets nedskrivningsprocent	0,00	-0,03	-0,02	0,21	1,00
Halvårets udlånsvækst	15,90	13,90	15,72	7,17	-5,58
Udlån i forhold til egenkapital	7,90	8,70	8,66	10,03	8,21
Koncernniveau	2005	2006	2007	2008	2009
Solvensprocent	9,50	10,00	10,80	12,69	14,69
Kernekapitalprocent	7,20	7,50	7,90	9,46	11,38
Halvårets egenkapitalforrentning før skat	11,40	11,40	10,74	6,47	-1,40
Halvårets egenkapitalforrentning efter skat	8,50	8,30	8,36	4,80	-2,23
Indtjening pr. omkostningskrone	1,82	1,90	1,85	1,48	0,96
Renterisiko	2,90	1,60	2,12	1,77	1,74
Valutarisiko	0,10	0,30	0,35	1,54	0,72
Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet	139,60	103,90	98,81	85,10	106,14
Summen af store engagementer	178,80	178,30	150,12	142,45	62,67
Akkumuleret nedskrivningsprocent	0,70	0,60	0,38	0,41	1,90
Halvårets nedskrivningsprocent	0,10	0,00	-0,01	0,08	0,81
Halvårets udlånsvækst	14,40	9,50	11,41	3,87	-2,97
Udlån i forhold til egenkapital	15,80	15,90	14,88	15,33	14,65

Anm.: Nøgletallene er gennemsnitsnøgletal beregnet som et vægtet gennemsnit. Nøgletallet "Halvårets udlånsvækst" tager afsæt i udlånet primo året, hvorimod beregning af udlånsvækst i tabel 1 måler væksten i udlånet siden 1. halvår året før - å/å.

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

Pengeinstituttorens solvens- og kernekapitalprocent er steget både på institutniveau og på koncernniveau. Kernekapitalprocenten fra 10,9 til 12,9 og solvensprocenten fra 14,3 til 16,4. Forklaringen kan henføres til tilførsel af statslig hybrid kernekapital efter Kreditpakken.

Blandt andre nøgletal ses, at indtjening pr. omkostningskrone ligger meget lavt. Nøgletallene på nedskrivninger har udviklet sig i ugunstig retning.

Finanstilsynet opdaterer halvårets nøgletal i femårsoversigt fordelt på grupper og de enkelte institutter i nøgletalsdatabasen på Finanstilsynets hjemmeside.

² I koncerntallene indgår pengeinstitutternes dattervirksomhed, herunder f.eks. realkreditvirksomhed og datterbanker i udlandet.

4. Appendiks

Pengeinstitutter og størrelsesgruppering for gruppe 1-4 gældende fra 1. januar 2009

FT.nr.	Navn	FT.nr.	Navn	FT.nr.	Navn
Gruppe 1 - Arb. kapital over 50 mia. kr.		Gruppe 3 (fortsat)		Gruppe 3 (fortsat)	
2222	Nordea Bank Danmark A/S	6771	Lægernes Pensionsbank A/S	9686	Den Jyske Sparekasse
3000	Danske Bank A/S	6850	Vestfyns Bank A/S	9690	Vorbasse-Hejnsvig Sparekasse
7858	Jyske Bank A/S	6860	Nordfyns Bank, Aktieselskabet	9695	Brørup Sparekasse
8079	Sydbank A/S	6880	Totalbanken A/S	9740	Frøs Herreds Sparekasse
8117	Nykredit Bank A/S	7230	Østjysk Bank A/S	9797	Broager Sparekasse
10001	FIH Erhvervsbank A/S	7270	Aarhus Lokalbank Aktieselskab	9827	Bredebro, Sparekassen
6		7320	Djurslands Bank A/S	9860	Folkesparekassen
Gruppe 2 - Arb. kapital over 10 mia. kr.		7380	Mørsø Bank, Aktieselskabet	13080	Frørup Andelskasse
522	Sjælland, Sparekassen	7440	Nørresundby Bank A/S	13290	Andelskassen Fælleskassen
725	Fionia Bank A/S	7500	Hvidbjerg Bank Aktieselskab	13330	Slagelse, Andelskassen J.A.K
5201	Amagerbanken Aktieselskab	7570	Pen-Sam Bank A/S	13460	Merkur, Den Almennyttige Andelskasse
5301	Arbejdernes Landsbank, Aktieselskab	7780	Skjern Bank, Aktieselskabet	81	
5470	Forstædernes Bank A/S	7790	Vinderup Bank, A/S	Gruppe 4 - Arb. kapital under 250 mio. kr.	
7670	Ringkjøbing Landbobank, Aktieselskab	7890	Salling Bank A/S	544	Refsnæs Sparekasse
7681	Alm. Brand Bank A/S	7930	Kreditbanken A/S	547	Arts Herred, Sparekassen for
7730	Vestjysk Bank A/S	7990	Tønder Bank A/S	579	Sparekassen 'Den lille Bikube'
8231	FIH Kapital Bank A/S	8099	Nordjyske Bank A/S	631	Kongsted Sparekasse
9260	Sparbank A/S	8222	Dexia Bank Denmark A/S	800	Flemøse Sparekasse
9380	Spar Nord Bank A/S	8229	Capinordic Bank A/S	847	Rise Spare- og Lånekasse
12000	Sammenslutningen Danske Andelskasser	8269	Carnegie Bank A/S	5125	Leasing Fyn og Factoring Bankaktieselskab
12		9020	Sparekassen Hvetbo A/S	9121	Boddum-Ydby Sparekasse
Gruppe 3 - Arb. kapital over 250 mio. kr.		9024	Ø. Brønderslev Sparekasse	9124	Sønderhå-Hørsted Sparekasse
400	Lån og Spar Bank A/S	9033	Løkken Sparekasse	9135	Klim Sparekasse
537	Dragsholm Sparekasse	9044	Dronninglund Sparekasse	9143	Hunstrup-Østerild Sparekasse
644	Fanefjord Sparekasse	9070	Sparekassen Vendsyssel	9228	Vokslev Sogns Spare- og Laanekasse
681	Lolland A/S, Sparekassen	9080	ebh bank a/s	9354	Rønede og Omegns Sparekasse
755	Middelfart Sparekasse	9090	Thy, Sparekassen	9356	Agri-Egens Sparekasse
828	Sparekassen Faaborg A/S	9100	Mørsø Sparekasse A/S	9357	Helgenæs Sparekasse
844	Svendborg Sparekasse	9116	Sparekassen Limfjorden	9358	Vistoft Sparekasse
1149	Saxo Bank A/S	9133	Frøslev-Møllerup Sparekasse	9361	Tved Sparekasse
1187	E*TRADE Bank A/S	9137	Ekspres Bank A/S	9369	Søby-Skader-Halling Spare- og Laanekasse
1671	Basisbank A/S	9144	Bank DnB Nord A/S	9377	Sparekassen Midtjurs
1693	Cantobank A/S	9174	Farsø, Sparekassen	9501	Fruering-Vitved Sparekasse
5140	Finansbanken A/S	9189	EIK Bank Danmark A/S	9627	Ulfborg Sparekasse
5999	Danske Andelskassers Bank A/S	9201	Midtfjord, Sparekassen	9629	Stadil Sparekasse
6060	DiBa Bank A/S	9212	Hals Sparekasse	9634	Borbjerg Sparekasse
6070	Max Bank A/S	9217	Himmerland A/S, Sparekassen	9639	Fjaltring-Trans Sparekasse
6100	Skandinaviske Enskilda Banken A/S	9261	Skals, Sparekassen i	13000	Lunde-Kvong Andelskasse
6140	Møns Bank, A/S	9283	Langå Sparekasse	13020	Ryslinge Andelskasse
6150	Skælskør Bank Aktieselskab	9307	Spar Salling Sparekasse	13070	Faster Andelskasse
6160	Roskilde Bank, Aktieselskab Roskilde Bank A/S	9312	Sparekassen Balling	13100	Københavns Andelskasse
6220	Vordingborg Bank A/S	9335	Kronjylland, Sparekassen	13220	Andelskassen OIKOS
6471	Grønlandsbanken, Aktieselskab	9351	Hobro, Sparekassen	13240	Ebeltoft, Andelskassen J.A.K
6482	BRFbank A/S	9388	Sparekassen Djursland	13350	Østervraa, J.A.K. Andelskassen
6520	Lollands Bank, Aktieselskab	9486	Sparekassen Østjylland	13370	J.A.K. Andelskassen Varde
		9682	Nr. Nebel og Omegn, Sparekassen for	13450	Funder Fælleskasse Andelskasse
		9684	Fanø Sparekasse	33	

Fusioner i 2009

Ophørte institutter

6300 Lokalbanken i Nordsjælland a/s
 8115 Gudme Raaschou Bank A/S (håndteret af Finansiell Stabilitet)
 9363 Den lille Sparekasse
 9824 Løgumkloster, Sparekassen
 13230 Brenderup, J.A.K. Andelskassen
 13420 Thisted Andelskasse

Fortsættende institutter

880 Handelsbanken - filial af Svenska Handelsbanken AB
 400 Lån og Spar Bank A/S
 9351 Hobro, Sparekassen
 9686 Den Jyske Sparekasse
 13330 Slagelse, Andelskassen J.A.K
 13330 Slagelse, Andelskassen J.A.K